

รายงานการประชุม
คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
ครั้งที่ ๔/๒๕๕๐
วันจันทร์ที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๐ เวลา ๑๓.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมอรรถไกรวัลลภที่ มุข ๑ (ชั้น ๑)
อาคารสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล

ผู้มาประชุม

๑. รองศาสตราจารย์ ชีรภัทร์ เสรีรังสรรค์
รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
๒. นายจุลยุทธ หิรัญยะวสิต
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๓. พลตรี วิสุทธิ์ นาเงิน
ผู้ช่วยเจ้ากรมเสมียนตรา กรมเสมียนตรา
แทนปลัดกระทรวงกลาโหม	กรรมการ
๔. นางสาวศรีสมบัติ วานิจจะกุล
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง
แทนปลัดกระทรวงการคลัง	กรรมการ
๕. นายพรชัย ดำนวิวัฒน์
รองอธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย
แทนปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	กรรมการ
๖. นายเฉลิมชัย รัตนจันท
ที่ปรึกษากฎหมาย
แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๗. นายวรารักษ์ ชื่นสามารถ
รองปลัดกระทรวงพาณิชย์
แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์	กรรมการ

๘. นางจริยา เจียมวิจิตร กรรมการ
รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
๙. นางสาวทัศนีย์ ธรรมสิทธิ์ กรรมการ
รองเลขาธิการ ก.พ.
แทนเลขาธิการ ก.พ.
๑๐. นางจิราพร บุณนาค กรรมการ
รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ
แทนเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ
๑๑. นายสถาพร มายูรักษ์ กรรมการ
ผู้อำนวยการกอง ๓
แทนผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ
๑๒. นางอรรณ ชยางกูร กรรมการ
ที่ปรึกษาสำนักงบประมาณ
แทนผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ
๑๓. นายกิตติศักดิ์ ประกติ กรรมการ
๑๔. นายขวัญชัย วสวงศ์ กรรมการ
๑๕. นายชูชัย ศุภวงศ์ กรรมการ
๑๖. นายครรชิต มัลลียงส์ กรรมการ
๑๗. นายทศพร ศิริสัมพันธ์ กรรมการ
๑๘. นายธีรชัย ณ นคร กรรมการ
๑๙. นายมานิจ สุขสมจิตร กรรมการ
๒๐. นางวนิดา ลักการโกศล เลขานุการ
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
๒๑. นายนคร เสรีรักษ์ (ผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลข่าวสาร) ผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการส่วนนโยบายและวิเคราะห์
สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

๒๒. นางศิริกุล ปัญญาติลล

ผู้ช่วยเลขานุการ

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๘

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ผู้ไม่มาประชุม

๑. นายบรรพต หงษ์ทอง	ติตราชการ
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
๒. นายพิฑูร พุ่มหิรัญ	ติตราชการ
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	
๓. นายเดชอุดม ไกรฤทธิ	ติตราชการ
๔. นางจุรี วิจิตรวาทการ	ติตราชการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. พันเอก สืบวงศ์ คุ้มพงษ์	กระทรวงกลาโหม
๒. พันโท เกรียงศักดิ์ มิตรประสาร	กระทรวงกลาโหม
๓. นาวาโทสุรัชย์ สดามเต๊ะ	กระทรวงกลาโหม
๔. นายจักรพล พิมพ์าน	สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
๕. นางศิริพร ทิมอ้า	สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
๖. พ.ต.ท.อวิรุทธิ์ รัชชศิริ	สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง
๗. นางปญญา สุขพัทธ์	เลขานุการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
๘. นางรังสี พันธุจินดา	ที่ปรึกษา สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๙. นายเยี่ยมศักดิ์ คุ้มอินทร์	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๐. พ.ต.ท.วรัท วิเชียรสรรค์	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๑. นางภักพิชา จันทศิริ	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๒. นางสาวปณิศา เหลืองวรเมท	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๓. นายวิริยะ รามสมภพ	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๔. นางสาวสมฤดี กำป็น	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๕. นางสาวอรนัตร์ จันทรัตน์	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๑๖. นายชาติ สุทธิชัย	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๗. นางสาวรณิ ศิลาวิลาศกิจ	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๘. นางสุรีย์ ทินกร	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๙. นายวีระเชษฐ์ จรรยากุล	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๐. นายวิรัตน์ เหมลีนี	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๑. นางสาวจิตพิสุทธิ์ ไกรประสิทธิ์	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๒. นางสาวสุดา ศิลากุล	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๓. นางสาวกิตติมา กงสำรว	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๔. นายชำนาญ เตือนวีระเดช	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๕. นางสาวฤดี ศรีชะเอม	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๖. นายเจนวิทย์ วิทยเดช	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๐๐ น.

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (รองศาสตราจารย์ ชีรภัทร์ เสรีรังสรรค์) ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุมดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

เลขานุการฯ (นางวนิดา ลักการโกศล) ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบ การเปลี่ยนแปลงเลขานุการในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เนื่องจากได้มีคำสั่งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๘๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๐ เปลี่ยนแปลงเลขานุการคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจากรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่กำกับดูแล สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นผู้ช่วยเลขานุการเพิ่มอีก ๑ ท่าน

นายกิตติศักดิ์ ปกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตถึงนโยบายของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้มีหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการว่า เดิมเคยมีการแต่งตั้งให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นเลขานุการ ซึ่งทำให้การทำงานล่าช้าเนื่องจากต้องเสนอเรื่องผ่านปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีอีกชั้นหนึ่ง จึง

ได้มีการเปลี่ยนแปลงให้รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่เลขานุการ ปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นเลขานุการอีกครั้งหนึ่ง ดังนั้น เพื่อความรวดเร็วในการดำเนินงานเห็นควรมีการมอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการปฏิบัติหน้าที่แทนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ด้วย

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ชี้แจงว่า เนื่องจากรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีภารกิจหลายด้านประกอบกับงานต่างๆ ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการส่วนใหญ่ไม่เกี่ยวข้องกับการของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจึงประสงค์ลาออกจากการเป็นเลขานุการคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ การตั้งผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นเลขานุการ ในครั้งนี้จึงเป็นนโยบายชั่วคราว

ประธานฯ ให้ความเห็นว่า ตามมาตรา ๒๗ ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ สามารถแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งเป็นเลขานุการได้

มติ ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุมฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๐ , ครั้งที่ ๓/๒๕๕๐ และเรื่องสืบเนื่อง

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ขอให้ที่ประชุมพิจารณารับรองรายงานการประชุมฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ และครั้งที่ ๓/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๐ โดยที่ประชุมได้ขอให้แก้ไข รายงานการประชุมครั้งที่ ๓ /๒๕๕๐ ดังนี้

ผู้แทนสำนักงบประมาณได้ขอแก้ไขรายงานการประชุมหน้า ๒๓ และ หน้า ๒๔ ซึ่งฝ่ายเลขานุการได้ทำการแก้ไขแล้ว

ประธานฯ ได้ขอให้แก้ไขรายงานการประชุมหน้า ๑๕ บรรทัดที่ ๕ บรรทัดที่ ๒ โดยตัดคำว่า “ในเรื่องของ” ออก

ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (นายวรารักษ์ ชันสามารถ) แจ้งให้ที่ประชุมทราบ เรื่องสืบเนื่องจากวาระ ๓.๖ ของการประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๐ ว่า ที่ประชุมมีมติมอบผู้แทนกระทรวงพาณิชย์รับไปพิจารณาเรื่องการสนับสนุนงบประมาณให้ผู้แทนของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการและผู้แทนของสำนักงานคณะกรรมการ

ข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อเข้าร่วมการประชุมพหุภาคีอิเล็กทรอนิกส์ภายใต้กรอบเอเปค ซึ่งกรมธุรกิจการค้าแจ้งว่า การประชุมภายใต้กรอบเอเปคในเรื่องนี้ มี ๒ ครั้งต่อปี คือในเดือนมกราคมและเดือนมิถุนายน สำหรับเรื่องค่าใช้จ่ายงบประมาณที่กรมธุรกิจการค้าตั้งไว้ไม่สามารถสนับสนุนให้ผู้แทนคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และผู้แทนของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ไปประชุมได้ หากคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการต้องการข้อมูลรายละเอียดในเรื่องนี้สามารถแจ้งไปยังกรมธุรกิจการค้าเพื่อนำไปเสนอต่อที่ประชุมของกรมธุรกิจการค้าพิจารณาต่อไป

ที่ประชุมมีความเห็น ดังนี้

นายกิตติศักดิ์ ปรกิติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ฝ่ายเลขานุการฯ รับผิดชอบงาน ๒ ด้าน คือด้านธุรการ กับด้านวิชาการ ซึ่งด้านวิชาการยังไม่มีโครงสร้างหรือการวางหลักการรองรับ จึงเห็นควรมอบนโยบายให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จัดงบประมาณสำหรับการศึกษารวบรวมข้อมูล และการเดินทางประชุมต่างประเทศ โดยฝ่ายเลขานุการฯ ควรประสานรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานอื่นเพื่อเป็นการสร้างองค์ความรู้ต่อไป

นายเชิษฐ์ชัย ณ นคร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการควรมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกับกระทรวงพาณิชย์หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการแลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อความครบถ้วนของข้อมูลเป็นการเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมประชุมระหว่างประเทศ ไม่จำเป็นต้องไปเข้าร่วมประชุม โดยกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้ไปร่วมประชุมหน่วยงานเดียว จะเป็นการแก้ไขปัญหาระบบงบประมาณได้

ประธานฯ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบความคืบหน้าเกี่ยวกับเรื่องสืบเนื่องจากการประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๐ ดังนี้

๑. วาระ ๓.๓ ตามที่ที่ประชุมมีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในอินเทอร์เน็ตนั้น ได้มีการดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการฯ ดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว

๒. วาระ ๔.๒ เรื่องการพิจารณาปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการสรุปว่า สถานะของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะไม่มีแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติม ทั้งนี้เพื่อความรวดเร็วในการเสนอร่าง โดยได้มีการประสานกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้เร่งผลักดันร่างกฎหมายเข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยเร็วต่อไปแล้ว

มติ ที่ประชุมรับทราบเรื่องสืบเนื่องจากการประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๐ และมีมติดังนี้

๑) ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๐ และครั้งที่ ๓/๒๕๕๐

๒) ให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นผู้รวบรวมผลการประชุมเชิงวิชาการเพื่อเป็นฐานข้อมูลหรือทำความเข้าใจกับกระทรวงต่างๆ ที่ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมโดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยการขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ในการสรุปผลการประชุมในแต่ละครั้ง เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการรวบรวม

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

๓.๑ รายงานผลการดำเนินการของคณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนในช่วงเดือนมีนาคม ๒๕๕๐

เลขาธิการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ในเดือนมีนาคม ๒๕๕๐ คณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน ได้พิจารณาดำเนินการเรื่องร้องเรียนให้แก่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จำนวน ๒๐ เรื่อง ดำเนินการเป็นที่ยุติแล้วทั้ง ๒๐ เรื่อง

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๓.๒ รายงานผลการดำเนินการของคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐในช่วงเดือนมีนาคม ๒๕๕๐

เลขาธิการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ในช่วงเดือนมีนาคม ๒๕๕๐ คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ ได้มีการพิจารณาเรื่องร้องเรียนให้แก่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จำนวน ๖ เรื่อง ยังอยู่ระหว่างการดำเนินการ ๒ เรื่อง ซึ่งทั้ง ๒ เรื่องอยู่ระหว่างการรอชี้แจงของหน่วยงาน จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๓.๓ รายงานผลการวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในช่วงเดือนมีนาคม ๒๕๕๐

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ในเดือนมีนาคม ๒๕๕๐ มีผลคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหาร ราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย ที่ สก ๒๒/๒๕๕๐ – ๓๕/๒๕๕๐ รวม ๑๔ เรื่อง มีเรื่องที่พิจารณาเกิน ๖๐ วันเพียง ๒ เรื่อง ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องรอเอกสารชี้แจงจากหน่วยงาน

สำหรับคำวินิจฉัยที่น่าสนใจ คือ คำวินิจฉัยที่ สก ๓๒/๒๕๕๐ เรื่องผู้อุทธรณ์ขอคัดสำเนาหนังสือร้องเรียน กรณีถูกร้องเรียนเรื่องงานไม่มีคุณภาพไม่ตรงตามรูปแบบรายการและข้อกำหนดในสัญญาจ้าง ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลยอดแกงปฏิเสธให้ข้อมูลข่าวสารโดยอ้างว่าเป็นเอกสารลับ ในเรื่องนี้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคมฯ พิจารณาเห็นว่า รายละเอียดของหนังสือร้องเรียนเป็นการแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลตรวจสอบการก่อสร้างว่าถูกต้องตามสัญญาหรือไม่ ซึ่งหากผลการตรวจสอบเป็นจริงจะเป็นประโยชน์ต่อทางราชการ ถ้าตรวจสอบแล้วไม่ถูกต้องจะได้ดำเนินการต่อไปได้ แต่ในกรณีนี้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคมฯ เห็นว่าผู้อุทธรณ์เป็นผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องกับเรื่องร้องเรียนโดยตรง จึงควรได้รับทราบรายละเอียดของการร้องเรียน คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคมฯ จึงมีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการร้องเรียนแต่ไม่ให้เปิดเผยรายชื่อผู้ร้องเรียน เพราะอาจจะทำให้ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานในการสืบสวนสอบสวนอีก

กรณีนี้มีข้อสังเกตว่า เรื่องการร้องขอหนังสือร้องเรียนนั้น มีอย่างต่อเนื่อง โดยตลอด และคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคมฯ ได้มีคำวินิจฉัยในทำนองเดียวกันแทบทั้งหมด แต่หน่วยงานยึดแนวทางที่คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคมฯ ได้วางแนวทางไว้ ทำให้มีเรื่องอุทธรณ์ในลักษณะเดียวกันเข้ามาตลอด จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ

ที่ประชุมมีความเห็น ดังนี้

ประธานฯ เห็นด้วยกับข้อสังเกตของฝ่ายเลขานุการฯ ว่า บางประเด็นสามารถประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานต่างๆ ได้รับทราบถึงแนวทางการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคมฯ เพื่อจะได้ลดเรื่องร้องเรียน โดยควรทำเป็นลักษณะของการประชาสัมพันธ์ให้ทราบ

นายกิตติศักดิ์ ปรกิติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า วิธีเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในต่างประเทศ คือการพิมพ์เผยแพร่คำวินิจฉัยที่สำคัญหรือคำวินิจฉัยที่มีผลกระทบในวงกว้างประจำเดือนและประจำปี ซึ่งฝ่ายเลขานุการฯ ได้

สรุปและอธิบายถึงความสำคัญของข้อโต้แย้งและคำวินิจฉัยอยู่แล้ว ควรคัดส่วนหนึ่งมาพิมพ์เผยแพร่ในเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการหรือกับสื่อมวลชนเป็นระยะๆ โดยจัดพิมพ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สำหรับคำวินิจฉัยที่ ๒๒/๒๕๕๐ มีข้อสังเกตว่า ใบเสร็จรับเงินภาษีบำรุงท้องที่เหตุใดองค์การบริหารส่วนตำบลจึงไม่ยอมเปิดเผย และเห็นว่าคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข่าวสารสาขาสังคมฯ ให้เปิดเผยนั้นถูกต้องแล้ว แต่ยังมีการปกปิดอยู่ รวมทั้งการวินิจฉัยว่าเทศบาลที่การประชุมไม่ต้องเปิดเผยนั้น มีเหตุผลใด

เลขาฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ชี้แจงว่าเรื่องการขอข้อมูลเกี่ยวกับใบเสร็จรับเงินภาษีบำรุงท้องที่ หน่วยงานอ้างว่าเป็นข้อมูลส่วนบุคคล การเปิดเผยเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร โดยเฉพาะหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นประจำ แม้ว่าจะมีการอธิบายแล้ว ก็ยังคงเกิดปัญหานี้อยู่ เป็นเรื่องที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการต้องทำความเข้าใจกับหน่วยงานส่วนท้องถิ่นต่อไป

ผู้อำนวยการส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียนและตอบข้อหารือ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (พ.ต.ท.วรัท วิเชียรสรรค์) ได้ชี้แจงเรื่องเทศบาลที่การประชุมที่คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคมฯ ไม่ให้เปิดเผยว่า มีเหตุผล ๒ กรณี คือ ๑) กรณีหน่วยงานอ้างว่าใช้เพื่ออัดเทปประชุมและมีการถอดเทปบันทึกโดยได้ทำลายเทปดังกล่าวไปแล้ว กรณีนี้จะไม่มีข้อมูลข่าวสาร คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคมฯ จะยกฟ้อง ๒) กรณีหน่วยงานอ้างว่าเทศบาลที่การประชุมเป็นเครื่องมือของเจ้าหน้าที่ในการบันทึกการประชุมเพื่อความสะดวกในการทำรายงานการประชุม เพราะฉะนั้นเทศบาลที่การประชุมจึงมีการหมุนเวียนนำไปใช้ แม้บางครั้งยังไม่ได้ลบก็ถือว่าไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคมฯ เห็นชอบด้วย เว้นแต่เทศบาลที่การประชุมสำคัญๆ ที่จำเป็นต้องมีการเก็บไว้เป็นหลักฐาน ต่อเนื่อง คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคมฯ จึงจะเห็นว่าเป็นข้อมูลที่ทางราชการสามารถเปิดเผยได้ สำหรับกรณีนี้มีการทำลายเทปบันทึกการประชุมไปแล้วหลังจากมีการจัดทำรายงานเป็นรูปเล่มเอกสาร

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า ถ้าเทศบาลที่การประชุมถูกทำลายไปไม่มีข้อมูลข่าวสาร ในกรณีคำวินิจฉัย ที่ สค ๒๗/๒๕๕๐ แนวคำวินิจฉัยคือ ถ้ามีเทปถือว่าเป็นอนุมัติ อนุญาตหรือไม่

เลขาฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ชี้แจงว่า ถ้ามีเทศบาลที่การประชุม คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคมฯ จะพิจารณาว่า ในการประชุมครั้งนั้นมีการพูดอะไรซึ่งกระทบถึงสิทธิส่วนบุคคล หรือชื่อเสียงเกียรติยศของบุคคลอื่นหรือไม่ ถ้ามีจะลบออกเป็นบางช่วง

ก็ได้ แต่ส่วนใหญ่จะให้หมด สำหรับในกรณีที่หน่วยงานแจ้งว่าไม่มีเทปบันทึกการประชุม ในกรณีนี้ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคมฯ จะพิจารณายกอุทธรณ์ แต่ไม่ตัดสิทธิของผู้อุทธรณ์ในการร้องเรียนตามมาตรา ๓๓ เพื่อให้เข้าตรวจสอบว่ามีเทปดังกล่าวจริงหรือไม่

นายกิตติศักดิ์ ปรกิติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) มีข้อสังเกตว่า การวินิจฉัยว่า ในการประชุมขององค์การบริหารส่วนตำบลที่อ้างว่าไม่ได้มีการบันทึกเทปการประชุม แต่ได้วินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์ เมื่อผู้อุทธรณ์ขอเทปดังกล่าวควรแจ้งว่าไม่มี ซึ่งสามารถเข้าใจได้ ดังนั้นประเด็นที่ควรจะทำ ความเข้าใจและวางแนวทางให้ชัดเจนคือ กรณีหน่วยงานราชการ อ้างว่าไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยเฉพาะถ้าเป็นการใช้เทปของทางราชการต้องเป็นข้อมูลข่าวสารทางราชการ แต่มีความเป็นไปได้ที่หน่วยงาน ใช้เทปซ้อนกันแล้วยังไม่ได้ถอดเทปไปบันทึกซ้ำ แบบนี้เป็นการทำลายข้อมูลของราชการโดยไม่มีอำนาจ เหมือนกันและจะเกิดเป็นข้อโต้แย้งได้ ดังนั้น การปฏิบัติของหน่วยงานราชการในเรื่องเทปบันทึกการประชุม ควรจะเป็นอย่างไร แนวคำวินิจฉัยควรมีลักษณะอย่างไร คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการควรจัดวางแนวทางการดำเนินงานในเรื่องนี้ให้เกิดความเข้าใจในหมู่ผู้ปฏิบัติงานราชการโดยทั่วไปให้ชัดเจน

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ชี้แจงว่า คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคมฯ จะพิจารณาว่า การบันทึกเทปการประชุมนั้น ถ้าหน่วยงานนั้นๆ ไม่ได้ มีระเบียบชัดเจนว่าต้องบันทึกเทป คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคมฯ เห็นว่า เป็นเรื่องการอำนวยความสะดวกให้กับฝ่ายเลขานุการฯ ซึ่งเป็นเรื่องส่วนตัว เมื่อบันทึกเทปเสร็จก็มีสิทธิ์ลบ เพราะรายละเอียดการประชุมจะปรากฏในเอกสารการประชุม และมีการรับรองเอกสารการประชุม ซึ่งถือเป็น หลักฐานที่จะใช้ข้อความในเทปถ้ามีอยู่ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคมฯ จะฟัง เพื่อวินิจฉัยว่า ให้เปิดหรือไม่เปิดมากน้อยอย่างไร ซึ่งเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผย ข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคมฯ ถ้าหน่วยงานมีระเบียบชัดเจนว่าจะต้องมีการบันทึกเทปรายงานการประชุม กรณีนี้จะทำลายไม่ได้ จนกว่าหน่วยงานนั้นจะมีคณะกรรมการพิจารณาให้ทำลายได้

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า ปัจจุบันเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทปบันทึกการประชุมยังไม่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน เห็นควรศึกษาแนวทางให้เกิดความชัดเจนต่อไป

นายธีรชัย ณ นคร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้รายละเอียดเพิ่มเติมว่า ได้นำเสนอสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ พิจารณาโครงการศึกษาในเรื่องนี้ไปแล้ว ซึ่งมีตัวอย่างในต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกามีกฎหมาย Government in sunshine law ในหลายมิติหลายด้าน โดยรายงานการประชุมของหน่วยงานของรัฐที่สำคัญๆ จะมีการกำหนดให้มีการบันทึกและถอดเทปบันทึกการประชุมเก็บไว้ ซึ่งโครงการที่จะศึกษาเรื่องนี้ ในปีนี้ยังเสนอไปยังสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติไม่ทัน

มติ ที่ประชุมรับทราบ พร้อมมีข้อสังเกตเรื่องการกำหนดแนวทางให้มีการศึกษาเรื่องการบันทึกเทปการประชุมว่า ควรจะมีแนวทางการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ในการประชุม ตั้งแต่ระดับชาติจนกระทั่งระดับท้องถิ่นว่ามีผลดีผลเสียอย่างไร เปรียบเทียบกับต่างประเทศแล้วมีหรือไม่ ประการใด ถ้าในบริบทของประเทศไทยข้อเสนอควรจะเป็นอย่างไร

๓.๔ รายงานผลการดำเนินการของคณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณา ส่งเรื่องอุทธรณ์เดือนมีนาคม ๒๕๕๐

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ในเดือนมีนาคม ๒๕๕๐ คณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาส่งเรื่องอุทธรณ์ได้พิจารณาส่งเรื่องให้แก่คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จำนวน ๑๓ เรื่อง

ที่ประชุมมีความเห็น ดังนี้

นายกิตติศักดิ์ ปรกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตเรื่องการขอข้อมูลว่า ปัจจุบันเรื่องการขอข้อมูลการสอบสวนทางวินัยเป็นเรื่องอันดับต้นๆของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารราชการ ผู้ร้องส่วนมากคือข้าราชการ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารราชการเคยประสานให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการหาทางแก้ไข โดยให้จัดไว้เป็นเรื่องการบริหารจัดการที่ดีในเรื่องการบริหารองค์กร

นายเชิรชัย ณ นคร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ผลการตัดสินใจของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ไม่ได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติเหมือนกันทุกเรื่องในกฎหมาย กำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่มีดุลยพินิจในแต่ละเรื่องตามความเหมาะสม สำหรับการรวบรวมคำวินิจฉัยเป็นแนวทาง วินิจฉัยอย่างไรให้ถือเป็นแนวปฏิบัติ สำหรับแนวปฏิบัติที่ชัดเจนกำหนดให้มีทางเลือกควรประสานกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เพื่อร่วมกันจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวิเคราะห์เรื่องการเปิดเผยข้อมูลที่ไม่กระทบต่อแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เรื่องการสืบสวนสอบสวนทางวินัยของราชการในภาพรวมใหญ่ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนอาจขอแก้แนวทางปฏิบัติในการสืบสวนสอบสวนทางวินัยได้

ผู้แทนเลขาธิการ ก.พ. (นางสาวทัศนีย์ ธรรมสิทธิ์) ให้ข้อสังเกตว่า ในส่วนอุทธรณ์เรื่องข้อมูลหรือสำนวนการดำเนินการทางวินัยในระดับส่วนราชการ เป็นระดับที่คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้บังคับบัญชาในแต่ละกรมเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งจะขอข้อมูลไปว่าข้อกล่าวหาหรือกระบวนการ

ในเรื่องต่างๆ ครบถ้วนหรือไม่อย่างไร ในระดับนั้นผู้ให้ข้อมูลคือกรม ไม่ถึงองค์กรกลาง ถ้าถึงองค์กรกลาง จะเป็นข้อมูลอีกระดับหนึ่ง ซึ่งยังไม่สามารถที่จะให้ข้อมูลได้ ส่วนใหญ่จึงอยู่ในกระบวนการที่ยังไม่เสร็จ อาจจะมีผลกระทบกับคดีทั้งหมด แต่มีเหตุผลจำเป็นในระดับส่วนราชการ อย่างไรก็ตามจะรับไปพิจารณา จัดตั้งโครงการที่จะปรึกษาร่วมกับส่วนราชการและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทางวินัยต่อไป

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า เรื่องสำนวน การสอบสวนทางวินัย คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจะพิจารณาว่า เรื่องที่ไม่เสร็จสิ้น จะไม่เปิดเผย ประเด็นเป็นเรื่องที่ดำเนินการเสร็จแล้วหน่วยงานไม่ให้ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จะต้องประสานกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนว่า จะต้องดำเนินการอย่างไรในเรื่องที่เสร็จสิ้นแล้ว จะมีแนวทางอย่างไรที่จะสามารถเปิดได้เพื่อให้เรื่องอุทธรณ์ในลักษณะนี้ ลดลง

ผู้แทนเลขาธิการ ก.พ. (นางสาวทัศนีย์ ธรรมสิทธิ์) ชี้แจงว่า ระยะที่ดำเนินการเสร็จแล้ว การคุ้มครองสิทธิผู้ที่ถูกลงโทษต้องมีกระบวนการว่า เมื่อเสร็จสิ้นจากคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนระดับกรม ไปถึงคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนระดับกระทรวง ไปสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนจะต้องให้เวลาในการอุทธรณ์ เมื่ออุทธรณ์เสร็จจะมาถึงสุดท้ายที่นายกรัฐมนตรีว่าจะยกอุทธรณ์หรือจะเปลี่ยนคำวินิจฉัยเป็นอย่างอื่นหรือไม่ ซึ่งจะต้องมีการหารือร่วมกันว่า ขั้นตอนแต่ละส่วนที่จะสามารถเปิดเผยได้ จะถือว่าเป็นขั้นตอนใด ระดับใด

นายกิตติศักดิ์ ปรกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ในการประชุม คณะกรรมการชุดนี้ มีการพิจารณาประเด็นนี้ไปแล้วหลายครั้งและมีการดำเนินการจัดประชุมสัมมนาใน ส่วนของการวิจัยเรื่องนี้มาแล้ว จึงเห็นว่า ควรจัดทำคู่มือเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลในเรื่องวินัยว่า ขั้นตอนการดำเนินการจะเป็นอย่างไร มีระเบียบข้อบังคับอย่างไร โดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ควรเป็นเจ้าภาพในการจัดพิมพ์สำหรับแจกจ่ายไปตามหน่วยงานราชการ โดยมีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เป็นผู้จัดทำเป็นดัชนีชี้วัดที่ชัดเจน จะทำให้งานด้านนี้ลดลง

นายเกียรติชัย ณ นคร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ข้อสังเกตที่อาจารย์กิตติศักดิ์ ปรกติ เสนอว่า สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนเป็นเจ้าภาพและ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการนำข้อมูลที่มีอยู่มาวินิจฉัยหาคำอธิบายที่ชัดเจน ถ้าเปิดเผยตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร จะกระทบกับโครงสร้างที่มีการพิจารณาไว้หรือไม่ ถ้าไม่กระทบ ก็ให้เปิดเผยได้ เป็นแนวที่คาดหวังว่าเรื่องร้องเรียนจะลดลง แต่ในบางเรื่องที่ถูกกฎหมายกำหนดไว้แล้ว ต้องรอเวลาให้ครบกำหนดก่อน ก็เป็นแนวทางที่จะพัฒนาในทิศทางที่เอื้อต่อการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและเป็นระบบมากขึ้น

มติ ที่ประชุมรับทราบ และมีมติดังนี้

- ๑) ให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ประสานกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนเพื่อพิจารณาจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการสอบสวน ซึ่งเป็นเรื่องที่มีการอุทธรณ์บ่อยครั้ง เพื่อซักซ้อมความเข้าใจและวิธีปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการสอบสวนแก่หน่วยงานต่างๆ ของรัฐต่อไป
- ๒) ให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่คำวินิจฉัยที่สำคัญ ที่มีการอุทธรณ์บ่อยครั้ง และเป็นเรื่องที่สมควรเผยแพร่ให้หน่วยงานของรัฐได้ศึกษา รวมทั้งการนำไปเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์หรือจัดทำสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ต่อไป
- ๓) ให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ พิจารณาการขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี สำหรับจัดทำเอกสารเผยแพร่ เพื่อเผยแพร่ให้กับหน่วยงานราชการ รวมทั้งราชการส่วนท้องถิ่น และประชาชนต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ รายงานการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีของหน่วยงานของรัฐในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

เลขานุการฯ (นางวนิดา ลักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบเกี่ยวกับการรายงานการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีของหน่วยงานของรัฐว่าหน่วยงานของรัฐได้ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีหรือไม่ ซึ่งในขั้นต้นได้พิจารณาใน ๒ เรื่อง คือ

๑. การรายงานผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งเป็นเรื่องที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติไปเมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ กำหนดให้กระทรวง ทบวง กรม รายงานผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการทราบปีละ ๒ ครั้ง ภายในเดือนเมษายนและเดือนตุลาคม ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๖ ให้ลดการรายงานเหลือ ๑ ครั้ง ในเดือนตุลาคมของทุกปี ซึ่งมติคณะรัฐมนตรีนี้ยังใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน

๒. การเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ ตามมติคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๗ ที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประกาศประกวดราคา ประกาศสอบราคา รวมทั้งผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน

ในเรื่องนี้ สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ทำการศึกษาวิจัยประเมินทั้ง ๒ เรื่อง พบว่า เรื่องการรายงานผลการปฏิบัติตามมติของคณะรัฐมนตรีนั้น หน่วยงานของรัฐรายงานเข้ามาทั้งหมด ๑,๐๑๘ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕ ของหน่วยงานรัฐทั้งหมด ที่มีอยู่ประมาณ ๙,๒๓๘ หน่วยงาน เรื่องการสำรวจข้อมูลการประกาศประกวดราคา ประกาศสอบราคา รวมทั้งผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน มีหน่วยงานดำเนินการเพียงร้อยละ ๒๐ สถาบันวิจัยฯ ได้เสนอแนะว่า ควรมีการปรับปรุงระบบการดำเนินการใหม่โดยกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดในระดับกระทรวง เป็นผู้รวบรวมข้อมูลส่งให้กับสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยสรุปผลการดำเนินงานแยกตามหน่วยงานให้เห็นชัดเจน ซึ่งเรื่องนี้จะลดปัญหาการติดตามประเมินผลฯ ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีเจ้าหน้าที่จำกัดได้ และเสนอให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการให้ความสำคัญในการที่ตรวจติดตามเพื่อให้ได้รับรายงานความก้าวหน้าจากหน่วยงานที่ไม่ได้รายงานข้อมูลการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีที่ผ่านมามากขึ้น

ฝ่ายเลขานุการฯ จึงเห็นควรเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณา ดังนี้

๑. ให้ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ โดยการกำหนดให้เร่งรัดและติดตามการรายงานผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นประเด็นการตรวจราชการในแผนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการของสำนักนายกรัฐมนตรีอย่างจริงจัง

๒. แจ้งให้หน่วยงานของรัฐให้มีการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีอย่างเคร่งครัด

๓. ให้สำนักงานปลัดกระทรวงทุกกระทรวงเป็นผู้รวบรวมรายงานผลการปฏิบัติงานในภาพรวมของแต่ละกระทรวง และให้จังหวัดเป็นผู้รวบรวมรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมายังสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการโดยตรง

ที่ประชุมมีความเห็น ดังนี้

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (นางจริยา เจียมวิจิตร) ให้ข้อสังเกตว่า การเก็บข้อมูลการรายงานผลการจัดซื้อจัดจ้างทางเว็บไซต์ เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างควรลบออก ประการที่สองคือให้รายงานว่า แต่ละส่วนราชการมีข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๕ อย่างไร โดยการรายงานผ่านทางเว็บไซต์ และตรวจสอบว่ามีการเก็บข้อมูลถูกต้องหรือไม่

เลขานุการฯ (นางวนิดา ลักการโกศล) ชี้แจงว่า เรื่องเอกสารประกาศประกวดราคาประกาศสอบราคา และผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างนั้น คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้มีมติ เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๒ กำหนดให้นำข้อมูลเหล่านี้เก็บไว้ในศูนย์ข้อมูลข่าวสารอย่างน้อย ๑ ปี

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า ตามประกาศของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการที่ให้เก็บไว้ ๑ ปี หมายถึงให้เก็บในศูนย์ข้อมูลซึ่งเตรียมให้ประชาชนได้ตรวจสอบข้อมูลเอง โดยวัตถุประสงค์เพื่อลดข้อจำกัดหรือลดปัญหาบางหน่วยงานที่เปิด-ปิดเป็นเวลาเน้นให้บันทึกประกาศประกวดราคาและประกาศสอบราคาเก็บไว้ในห้องข้อมูลข่าวสารเพิ่มขึ้นอีกช่องทางหนึ่ง เป็นช่องทางที่เพิ่มขึ้นจากระเบียบปกติ ช่องทางที่เก็บในห้องข้อมูลข่าวสารนั้นคือเก็บอย่างน้อย ๑ ปี

ผู้แทนคณะกรรมการกฤษฎีกา (นางจริยา เจียมวิจิตร) ให้ข้อสังเกตว่าทุกหน่วยงานที่มีเว็บไซต์ต้องสร้างห้องข้อมูลข่าวสารให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อเก็บข้อมูล ถ้าดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเสร็จแล้วส่งไปให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเก็บไม่จำเป็นต้องมีห้องตรงนี้

นายเชิรชัย ณ นคร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ชี้แจงว่า ประกาศฉบับนี้มีเพื่อป้องกันเรื่องการหลบเลี่ยงตามระเบียบพัสดุ ต้องเก็บเรื่องเป็นหลักฐานในศูนย์ข้อมูลของหน่วยงาน รวมถึงสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้าง ไม่ต้องส่งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นมาตรการที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มุ่งเน้นท้องถิ่นเนื่องจากพบปัญหาตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างจำนวนมาก เรื่องสอบราคาประกวดราคาส่งที่ต้องเก็บคือตัวประกาศเก็บไปเข้าไฟล์ สรุปผลจากรายงานจัดซื้อจัดจ้างที่เสนอหัวหน้าศูนย์จัดซื้อจัดจ้างว่าใครเป็นผู้ชนะ แต่เอกสารทั้งหมดที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างเป็นเรื่องที่ต้องเก็บตามระเบียบของราชการปกติ เพื่อประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้

นายกิตติศักดิ์ ปกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่าเรื่องนี้เป็นปัญหาในรอบทศวรรษคือ ๑๐ ปี ที่ผ่านมาของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการเรื่องเหล่านี้ติดต่อกันมาตั้งแต่เริ่มต้น โดยมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย และรัฐได้ลงทุนไปเป็นจำนวนมาก ทั้งการดำเนินการเรื่องคลังข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ก่อให้เกิดผลของการพัฒนากับกระบวนการบริหารราชการแผ่นดินโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งยังไม่ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้เคยเสนอเป็นมติคณะรัฐมนตรี กำหนดให้มีรองปลัดกระทรวง และรองอธิบดีด้าน IT ทำหน้าที่ด้านข้อมูลข่าวสารประกอบควบคู่กันกันไปตลอด เกือบ ๑๐ ปี ที่ผ่านมาประเด็นที่เห็นคือหลายกระทรวง ทบวง กรมยังไม่ทราบว่าจะดำเนินการอย่างไร บางหน่วยงานยังไม่พร้อมที่จะดำเนินการ แม้คณะกรรมการจะได้ไปตรวจเยี่ยมตามหน่วยงานต่างๆ อย่างสม่ำเสมอก็ยังคงมีปัญหาอยู่ จึงเห็นว่า ควรจะต้องพิจารณาเรื่องการปฏิบัติตามกฎหมายจะอย่างไรรวมทั้งต้องตรวจสอบว่าการใช้

เงินที่ผ่านมาได้ยกระดับการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้อย่างไร และเห็นควรจัดให้มีการสัมมนาในเรื่องนี้ด้วย

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ในวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๐ จะครบ ๑๐ ปี จึงควรมีการวิเคราะห์และประเมินปัญหาอุปสรรคต่างๆ ว่า ๑๐ ปี ที่ผ่านมาพัฒนาการมาระดับหนึ่ง รวมทั้งแนวทางที่จะรณรงค์ให้ความรู้เรื่องกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ การระดมการสมองในการที่จะแก้ไขปัญหาต่างๆ เหล่านี้ โดยอาจมีการจัดระดมสมองในโอกาสครบรอบ ๑๐ ปี ในเดือนกันยายนนี้ โดยนำแนวทางและปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นทั้งหมดมาร่วมในการแก้ไขปัญหาต่างๆ เหล่านี้ รวมทั้งเรื่องของการสร้างความโปร่งใสให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป โดยให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จัดทำเป็นโครงการสัมมนาภายในปีนี้แล้วเสนอรายละเอียดของโครงการที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังต่อไป

นายกิตติศักดิ์ ปกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า ในการจัดงานดังกล่าว สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีควรร่วมมือกับกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จัดทำหนังสือรวบรวมผลงานในรอบ ๑๐ ปี ที่มีการพัฒนาการในด้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินของหน่วยงาน การใช้งบประมาณต่างๆ เป็นอย่างไรและได้เกิดนวัตกรรมใหม่อะไร โดยนำผลงานทั้งหมดมาแสดงในงานสัมมนา กระทรวงแต่ละกระทรวงก็นำผลงานที่เด่นๆ ที่แสดงความโปร่งใสของหน่วยงานมาแสดง โดยรัฐบาลอาจเป็นเจ้าภาพเพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นนโยบายความโปร่งใส

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า ความร่วมมือของกระทรวงต่างๆ อาจจะมีปัญหา เพราะบางกระทรวงไม่ได้นำไปปฏิบัติ สำหรับเรื่องงบประมาณอาจจะใช้งบประมาณต้นปี ๒๕๕๑ เป็นการแก้ปัญหา เรื่องการสัมมนาที่จะนำไปปฏิบัติ ต้องออกแบบให้เกิดผลที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง สามารถแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม และต้องถือว่าเป็นมติร่วมกันของกรรมการว่าจะเห็นชอบด้วยหรือไม่กับการจัดให้มีการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังในรูปของการสัมมนาในรอบหนึ่งทศวรรษของการประกาศใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๔๐ โดยอาจจะจัดในช่วงเดือนตุลาคมหรือเดือนพฤศจิกายน โดยให้อยู่ในขอบข่ายหนึ่งทศวรรษของการประกาศใช้กฎหมาย อาจเชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง เชิญหน่วยงานต่างๆ ทั้งหน่วยงาน ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ที่มีประเด็นในเรื่องของปัญหาอุปสรรคในทางปฏิบัติมาอภิปราย ก็จะเกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมต่อไปได้

นายมานิจ สุขสมจิตร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า นอกจากการจัดสัมมนาแล้ว ควรมีการเผยแพร่ให้สาธารณชนได้รับรู้รายงานการติดตามประเมินผลดังกล่าว

ด้วยว่าหน่วยงานของรัฐทั้งหมด ๕,๓๓๘ หน่วยงาน มีหน่วยงานที่ปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารมากน้อย
อย่างไร

นายเชิรชัย ณ นคร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ชี้แจงว่า รายงานที่สำนักงาน
คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการสรุป ไม่สามารถบอกได้ว่าหน่วยงานปฏิบัติตามกฎหมายหรือไม่
เพราะเป็นการรายงานว่าหน่วยงานไม่ได้ส่งรายงาน จึงไม่ทราบว่าได้ปฏิบัติหรือไม่

นายชูชัย ศุภวงศ์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ความเห็นว่า ผลการประกาศใช้
พระราชบัญญัติฉบับนี้ น่าจะเป็นสาระหลักของการสัมมนาครบ ๑๐ ปี พระราชบัญญัติฉบับนี้บรรลุผล
แค่ไหนอย่างไร ผลการศึกษาการใช้สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนมีผลกระทบ
อย่างไร ซึ่งอาจจะสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติที่กำลังเสนอปรับเปลี่ยน

นายกรรชิต มาลัยวงศ์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า เห็นด้วย
กับรายงานที่ยังไม่สมบูรณ์เพราะเป็นการแสดงผลเฉพาะหน่วยงานที่ไม่ได้ส่งรายงาน ไม่สามารถระบุได้ว่า
หน่วยงานได้ปฏิบัติหรือไม่ สำหรับเรื่องการจัดการสัมมนาครบรอบ ๑๐ ปี ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร
ของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นั้น ควรตั้งเป็นคณะกรรมการจัดงานโดยให้นำเสนอรูปแบบการจัดงานต่อ
คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อความรวดเร็วในการดำเนินงาน เพื่อให้พิจารณาทั้งรูปแบบ
การจัดงาน วิธีการดำเนินงานรวมถึงเรื่องการใช้งบประมาณต่างๆ โดยอาจจะเชิญกระทรวงเทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสารหรือศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ มาร่วมเป็นกรรมการ
เพื่อให้เกิดการประสานงาน และนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการที่จะแสดงผลงานให้แก่ผู้มาร่วมสัมมนา
ได้เห็นผลงานอย่างแท้จริง

มติ ที่ประชุมรับทราบ และมีมติ ดังนี้

๑. เห็นชอบตามข้อเสนอของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร
ของราชการ ดังนี้

๑.๑ ให้ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีปฏิบัติตามมติ
คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ อย่างต่อเนื่องโดยการกำหนดให้เร่งรัดและติดตามการ
รายงานผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นประเด็นการตรวจ
ราชการในแผนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี

๑.๒ แจ้งให้หน่วยงานต่างๆ ของรัฐถือปฏิบัติในการรายงาน
ผลตามมติคณะรัฐมนตรีอย่างเคร่งครัด

๑.๓ ให้สำนักงานปลัดกระทรวง เป็นผู้รวบรวมรายงานผลการปฏิบัติในภาพรวมของกระทรวง และจังหวัดเป็นผู้รวบรวมรายงานผลการปฏิบัติของหน่วยราชการส่วนภูมิภาค และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมของจังหวัดมายังสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

๒. ให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการหารือกับปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อจัดสรรงบประมาณในการจัดสัมมนาทางวิชาการในโอกาสครบรอบทศวรรษของการประกาศใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยให้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณารายละเอียด ความเหมาะสม และรูปแบบของการจัดงาน รวมทั้งการมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่างๆ ซึ่งมีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน โดยให้กำหนดจัดสัมมนาในช่วงประมาณปลายปี ๒๕๕๐ และนำเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาต่อไป

๔.๒ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของคนเข้าออกราชอาณาจักร

เลขานุการฯ (นางวนิดา ลักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบเรื่องสืบเนื่องจากการประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๙ ที่ให้ฝ่ายเลขานุการฯ ประสานกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อขอทราบมาตรการหรือแนวทางปฏิบัติในเรื่องการดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของคนเข้าออกราชอาณาจักร โดยการถ่ายรูปคนเข้าออกนอกราชอาณาจักรของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองว่า ได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไม่ ซึ่งหากไม่มีแนวทางการปฏิบัติในการคุ้มครองที่รัดกุมจะส่งผลกระทบและเกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลได้ กองบังคับการตรวจคนเข้าเมืองท่าอากาศยานแห่งชาติได้ชี้แจงแนวทางปฏิบัติในการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของคนเข้าออกราชอาณาจักร พร้อมส่งผู้แทนเข้าชี้แจงรายละเอียดต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในการประชุมจึงขอให้ พันตำรวจโทวิรุทธิ์ รัชชศิริ ชี้แจงรายละเอียดให้ที่ประชุมทราบด้วย

ผู้แทนสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (พันตำรวจโทวิรุทธิ์ รัชชศิริ) ชี้แจงให้ที่ประชุมทราบมาตรการและแนวทางปฏิบัติในเรื่องการเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของคนเข้าออกราชอาณาจักรของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ดังนี้

๑. วิธีการจัดเก็บข้อมูล ขาเข้าและขาออก

ผู้โดยสารที่เดินทางเข้าประเทศ ทำการแสดงหนังสือเดินทางระบบจะทำการตรวจข้อมูลบน OCR Code ที่อยู่บน Data Page ด้านผู้โดยสาร เมื่อข้อมูลหนังสือเดินทางถูกต้อง เครื่อง

Passport reader จะทำการบันทึกข้อมูลภาพหน้าหนังสือเดินทางและอ่านข้อมูลจาก OCR Code เมื่อทำการตรวจสอบข้อมูลแล้วตรงกับหนังสือของผู้เดินทางจริง สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะทำการบันทึกภาพผู้เดินทางแล้วกรอกข้อมูล Flight เที่ยวบิน เลขบัตร ตม.๖ แล้วก็ทำการบันทึกข้อมูลบุคคลคนนั้นเข้าในระบบสำหรับผู้โดยสารชาวต่างชาติเมื่อเดินทางออก จะดึงข้อมูลของบุคคลนั้นด้วยหน้า Passport ด้วยเลขหนังสือเดินทาง หรือด้วยเลขบัตร ตม.๖ ข้อมูลที่บันทึกไว้จะปรากฏให้ตรวจสอบความถูกต้อง ทำการบันทึกเที่ยวบินและก็ถ่ายภาพผู้โดยสารแล้วจึงอนุญาตให้เดินทางออกได้ ถ้าไม่มีกรณีที่ห้ามเดินทางออกนอกประเทศ ในกรณีคนไทยจะกลับกันตรวจขาออกก่อนเช่นเดียวกันแล้วก็ตรวจขาเข้า

ข้อมูลที่บันทึก มี ๒ ระดับคือ ระดับ Primary ประกอบด้วย ชื่อ นามสกุล วัน เดือน ปีเกิด สัญชาติ เพศ และระดับ Secondary เพื่องานด้านความมั่นคงจะมีการบันทึกข้อมูลส่วนตัว ถ้ามีการสงสัยในบุคคลผู้นั้นหรือหน่วยงานด้านความมั่นคงขอให้ตรวจสอบเป็นพิเศษ จะบันทึกเพิ่มเติม เช่น สีมม น้ำหนัก สถานภาพ ลายพิมพ์นิ้วมือ ภาพถ่ายเอกสารต่างๆ ส่วนการแก้ไขข้อมูลระดับที่ตรวจ ที่เป็น Primary ตามช่องตรวจ สามารถแก้ไขข้อมูลได้ภายในวันนั้น ระดับ Secondary สามารถแก้ไขข้อมูลได้ทุกกรณี แต่จะมีการตรวจสอบว่าแก้ไขข้อมูลอะไร

๒. ระบบการรักษาความปลอดภัยข้อมูลส่วนบุคคล โดยระบบเครือข่าย (Network) แบ่งออกเป็น ๔ ขั้นตอน ๑) Private-Network เชื่อมต่อระบบแบบ Intranet เป็นการเชื่อมต่อเครือข่ายคอมพิวเตอร์สำหรับภายในองค์กร มีลักษณะเป็นเครือข่ายแบบปิด ๒) มีระบบการป้องกันด้วยไฟร์วอลล์ (Firewall) เพื่อป้องกันการบุกรุกระบบจากคนนอก ๓) VPN (Virtual privacy Network) เครือข่ายเสมือนส่วนตัว เป็นเครือข่ายเฉพาะขององค์กร ด้วยการเข้ารหัสเพื่อปกติก่อนส่งข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลมีความปลอดภัยมากขึ้น ๔) ระบบ Access Control ใช้ในการป้องกันการลักลอบเข้าสู่เครือข่าย ระบบผู้ใช้งานระบบ (User) มีการกำหนดสิทธิ์และระดับการใช้งานของผู้ใช้งานระบบ รวมถึงการเข้าถึงข้อมูลที่ต่างกัน ซึ่งมีการจัดการระบบโดยระดับ Administrator

๓. การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล แบ่งเป็น 3 ระดับ

- ๓.๑ การตรวจสอบข้อมูลหน่วยงานต่างๆ ตามที่ได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา
- ๓.๒ การตรวจสอบข้อมูลแก่หน่วยงานในสังกัดสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองตามที่ได้รับร้องขอ
- ๓.๓ การตรวจสอบข้อมูลให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ต้องมีหนังสือสอบถามมาเป็นทางการ

ที่ประชุมมีความเห็น ดังนี้

ประธานฯ ตั้งข้อสังเกตว่า ประเด็นการถ่ายรูปคนเข้าออกประเทศดังกล่าว มีอำนาจตามกฎหมายรองรับหรือไม่ และมีแนวปฏิบัติให้เกิดการคุ้มครองที่รัดกุมและไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลหรือไม่

ผู้แทนสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (พันตำรวจโทวิรุทธิ์ รัชชศิริ) ชี้แจงว่า ไม่สามารถให้คำตอบได้ว่ามีกฎหมายรองรับหรือไม่ เนื่องจากเป็นผู้ออกแบบระบบด้านเทคนิค

นายกิตติศักดิ์ ปรกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ตั้งข้อสังเกตว่า การออกแบบระบบต้องออกแบบระบบเพื่อปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายให้อำนาจไว้ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ได้มีการศึกษาประกอบการออกแบบระบบหรือไม่ ถ้าไม่ได้มีการศึกษา อาจจะมีปัญหาด้านกฎหมายที่จะต้องปฏิบัติตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดหรือใช้อำนาจที่กฎหมายให้ไว้ในขอบเขตเพียงใด

ผู้แทนสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (พันตำรวจโทวิรุทธิ์ รัชชศิริ) ชี้แจงว่า การกำหนดนโยบาย ผู้บังคับบัญชาจะเป็นผู้สั่งการ ระบบการตรวจคนเข้าเมืองใช้มาตรฐานของ ICO (International Clinical Guidelines) ซึ่งเป็นมาตรฐานระดับสากล เรื่องการถ่ายภาพผู้โดยสารผู้เดินทางมีประโยชน์มากในเรื่องการสืบสวนสอบสวนการลักลอบเข้าเมือง ซึ่งจะทำให้เกิดความสมดุลระหว่างความมั่นคงกับการบริการ

นายกิตติศักดิ์ ปรกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ปัจจุบัน สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองได้ยกเลิกการถ่ายภาพคนเข้าออกนอกราชอาณาจักรไปแล้วเพราะเหตุใด การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรมการกงสุล กับสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และหน่วยงานทะเบียนราษฎรของมหาดไทย มีหรือไม่อย่างไร

ผู้แทนสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (พันตำรวจโทวิรุทธิ์ รัชชศิริ) ชี้แจงว่า เรื่องการยกเลิกการถ่ายภาพคนเข้าออกนอกราชอาณาจักร มีเฉพาะที่สนามบินสุวรรณภูมิที่เดียว เพราะระบบไม่พร้อม ทั้งในเรื่องของช่วงเวลาและเรื่องโครงการ สำหรับการเชื่อมโยงข้อมูลจะเป็นการเชื่อมโยงระบบแบบปิด แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าไม่ได้มีการเชื่อมโยงข้อมูล การเชื่อมโยงทั้งหมดจะอยู่ที่ดอนเมือง

นายครรชิต มาลัยวงศ์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ระบบของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเป็นระบบเพื่อความมั่นคง ประเด็นคือ การเก็บข้อมูลทำตามกฎหมายหรือไม่ ซึ่งต้องกลับไปตรวจสอบการทำงานว่ามีกฎหมายใดรองรับ และต้องอธิบายงานตามภารกิจ ซึ่งจำเป็นจะต้องเก็บข้อมูลต้องทำตามกฎหมายให้ครบ โดยต้องส่งรายละเอียดนี้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา ๗ ของกฎหมายข้อมูลข่าวสารด้วย

นายธีรชัย ฌ นคร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ในการเข้าถึงข้อมูล หน่วยงานที่ขอข้อมูลต้องมีอำนาจตามกฎหมายที่จะได้ข้อมูลตรงนั้น กระบวนการเปิดเผยข้อมูลขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บังคับบัญชา จึงอาจจะต้องทำความเข้าใจกับผู้บังคับบัญชาที่ดูแลเรื่องข้อมูลให้ชัดเจนด้วยว่า จะไม่สามารถเปิดเผยได้กับทุกคน แม้แต่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานตนเอง จะเข้าถึงข้อมูลได้ในระดับใดบ้าง

นายชูชัย ศุภวงศ์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า เรื่องนี้ควรใช้แบบฟอร์มในการลงชื่อยินยอม และวางระเบียบหลักเกณฑ์ในการรักษาความลับของข้อมูล รวมถึงการใช้ข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่างๆ ให้ชัดเจน

นายกิตติศักดิ์ ปรกิติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า เรื่องนี้เป็นประเด็นเรื่องมาตรฐานในการศึกษาผลกระทบต่อสิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล ก่อนดำเนินการ และเมื่อดำเนินการแล้ว สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการควรจัดให้มีการศึกษาผลกระทบสิทธิในความเป็นส่วนตัวในแง่กฎหมาย แต่ในแง่มาตรฐานทางเทคนิคที่เป็นที่รู้จักกันไป คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จะต้องขอให้ผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการ หรือผู้เกี่ยวข้องอาจจะต้องศึกษาหาทางดำเนินการตามกฎหมายต่อไป เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (นายเฉลิมชัย รัตนจันทร์) ให้ข้อสังเกตว่า เรื่องกฎหมายตรวจคนเข้าเมืองเป็นเรื่องของกระทรวงมหาดไทย เป็นเรื่องเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยและความมั่นคง กฎหมายมีใช้นานแล้ว จึงควรเชิญเจ้าหน้าที่ทางกฎหมายโดยตรงมาอธิบาย

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (นางจริยา เจียมวิจิตร) ให้ความเห็นว่า ควรเตรียมการป้องกันก่อน โดยแจ้งผู้เดินทางตั้งแต่ตอนทำหนังสือเดินทางเข้าออกประเทศ จะต้องทำอย่างไร สร้างฐานข้อมูลไว้ที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งผู้จะเดินทางเข้าออกประเทศต้องยินยอม

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า ควรทำหนังสือถึงผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เพื่อสอบถามเรื่องนี้ว่า ใช้อำนาจตามกฎหมายอย่างไรไม่ให้ขัดกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๕๐ รวมทั้งแนวปฏิบัติที่มีความชัดเจนทั้งในแง่ของคนไทยและคนต่างประเทศที่เข้าออกประเทศไทย วิธีการปฏิบัติเหล่านั้น มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและมีกฎหมายรองรับแล้ว เทียบได้กับประเทศอื่นๆ ในมาตรฐานสากลหรือไม่ ถ้าไม่ชัดเจนจำเป็นต้องช่วยกันดูแลปัญหาดังกล่าวนี้นี้ และนำไปสู่การหาแนวทางหรือมาตรการในการที่จะร่วมกันในการรักษาความมั่นคง และรักษาสิ่งที่เป็นความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองต่อไป

นายกิตติศักดิ์ ปรกิติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า กฎหมายไม่ได้ให้อำนาจในการถ่ายภาพ เพราะขณะนั้นกฎหมายตรวจคนเข้าเมืองยังไม่มีเทคโนโลยีด้านนี้

บัดนี้เทคโนโลยีเปลี่ยนไป สำนักงานตำรวจแห่งชาติคงตอบไม่ได้ ควรดำเนินการตรวจสอบแล้วมอบให้อนุกรรมการชุดใดชุดหนึ่งเข้าตรวจสอบ และให้คำแนะนำการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้ถูกต้อง

มติ ที่ประชุมมีมติ ดังนี้

๑. ให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีหนังสือถึงสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อสอบถามเรื่องข้อกฎหมาย ข้อสรุปในเรื่องนี้ โดยขอให้แจ้งมาตรการหรือแนวทางปฏิบัติว่ามีข้อกฎหมายรองรับแนวทางปฏิบัติดังกล่าวหรือไม่

๒. มอบคณะกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการไปพิจารณาเรื่องแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของคนเข้าออกราชอาณาจักรของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง ท่าอากาศยานแห่งชาติ หากมีประเด็นที่กระทบกับสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลให้รายงานให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการทราบต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

๕.๑ รายงานสรุปกรณีการรถไฟแห่งประเทศไทยไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองกลาง เพื่อให้เพิกถอนคำวินิจฉัย

เลขาธิการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานสรุปเสนอที่ประชุม กรณีการรถไฟแห่งประเทศไทยไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในกำหนด ๓ วันตามมติคณะรัฐมนตรี และได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองกลาง และศาลปกครองสูงสุด ต่อมาศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา โดยเห็นว่ากรณีนี้ผู้ถูกฟ้องคดีใช้อำนาจวินิจฉัยตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ คำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีเป็นการควบคุมตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐชั้นต้น ผลของคำวินิจฉัยย่อมเป็นที่สุดและผูกพันผู้ฟ้องคดีที่ต้องปฏิบัติตาม นอกจากนี้ศาลปกครองสูงสุดยังได้พิจารณาโดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ รวมถึงมติคณะรัฐมนตรีด้วย รวมทั้งพิจารณาเห็นว่า การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารไม่ทำให้การรถไฟแห่งประเทศไทยเสียหายเปรียบในการพิจารณาคดีของศาลแต่อย่างใด จึงไม่อาจถือได้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทยเป็นผู้ได้รับความเสียหายหรืออาจได้รับความเสียหาย ในกรณีของการรถไฟแห่งประเทศไทยนี้ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้มีการรายงานให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการทราบมาโดยลำดับ รวม ๓ ครั้ง ตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงตุลาคม ๒๕๔๘ หลังจากที่ศาลปกครองได้มีคำสั่ง

เป็นที่สุดแล้ว สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ เมื่อวันที่จันทร์ที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๘ ว่า แม้ศาลจะได้มีคำพิพากษาไปแล้ว แต่อาจจะไม่เป็นหลักประกันหรือสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนได้อย่างแน่นอนว่า การฟ้องคดีต่อศาลปกครองในทำนองเดียวกันนี้จะไม่เกิดขึ้นอีก หากยอมให้หน่วยงานยกกรณีพร้อมเหตุผลต่างๆ ฟ้องต่อศาลปกครองได้ ย่อมมีผลกระทบต่อการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยและสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงขอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณามาตรการและแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมต่อกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยและไปฟ้องศาลปกครอง ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้พิจารณาว่า เรื่องนี้ให้ถือกรณีของการรื้อไฟแห่งประเทศไทยเป็นบรรทัดฐานและมีมติให้เสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อมีมติห้ามหน่วยงานของรัฐฟ้องคดีปกครองเพื่อเพิกถอนคำวินิจฉัยต่อศาลปกครองในกรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๘ ห้ามไม่ให้หน่วยงานของรัฐฟ้องคดีต่อศาลปกครองตามข้อเสนอของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ฝ่ายเลขานุการจึงขอเสนอความเห็นเพื่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ พิจารณาดังนี้

๑) กรณีนี้การรื้อไฟแห่งประเทศไทยได้ฝ่าฝืนมติของรัฐมนตรีแล้ว สมควรเสนอให้มีการดำเนินการทางวินัยกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

๒) แม้ว่าการที่การรื้อไฟแห่งประเทศไทยไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยภายใน ๗ วัน แต่เนื่องจากการรื้อไฟแห่งประเทศไทยได้ใช้สิทธิทางศาลเพื่อฟ้องให้เพิกถอนคำวินิจฉัย และขณะนั้นยังไม่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนว่าหน่วยงานของรัฐจะใช้สิทธิโต้แย้งคำวินิจฉัยต่อศาลปกครองได้หรือไม่ จึงอาจพิจารณาได้ว่าการที่การรื้อไฟแห่งประเทศไทยไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยถือได้ว่ามีเหตุอันควร และต่อมาเมื่อศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งไม่รับฟ้อง การรื้อไฟแห่งประเทศไทยได้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ให้แก่ผู้อุทธรณ์แล้ว อาจถือได้ว่าการรื้อไฟแห่งประเทศไทยไม่ได้มีเจตนาโดยไม่ชอบในการไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี อีกทั้งปัจจุบันคณะรัฐมนตรีได้มีมติห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐฟ้องคดีต่อศาลปกครองแล้ว

ที่ประชุมมีความเห็น ดังนี้

นายกิตติศักดิ์ ปรกิติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า หน่วยงานของรัฐจะใช้สิทธิฟ้องร้องศาลปกครองไม่ได้ เพราะแม้แต่ทางด้านการเรียนการสอนด้านกฎหมายก็เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งหมด รวมทั้งมติคณะรัฐมนตรีก็ห้ามไม่ให้หน่วยราชการฟ้องกันเอง ตำราต่างๆ อธิบายชัดเจนว่า หน่วยราชการไม่ใช่ผู้เสียหายในกรณีที่มีการวินิจฉัยข้อพิพาททางปกครอง และในกรณี

ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เป็นกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาททางปกครอง เมื่อวินิจฉัยข้อพิพาททางปกครองนั้นก็เป็นที่สุดในฝ่ายปกครอง ซึ่งศาลก็รับรองเรื่องนี้ และที่ศาลรับรองก็รับรองโดยเนื้อหาตามปกติ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการไม่มีอำนาจเสนอให้ยุติเรื่อง แต่มีหน้าที่แจ้งข้อเท็จจริงนี้ไปยังหน่วยงานที่มีอำนาจกำกับดูแลว่า มีเหตุการณ์เกิดขึ้นแล้วควรมีการดำเนินการให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อแจ้งแล้วขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของหน่วยงานที่กำกับดูแลว่าจะดำเนินการอย่างไรต่อไป

เลขาการฯ (นางวนิดา ลักการโกศล) ชี้แจงเพิ่มเติมว่า เดิมไม่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนว่าหน่วยงานของรัฐจะใช้สิทธิโต้แย้งคำวินิจฉัยต่อศาลปกครองได้หรือไม่ เนื่องจากในระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๒๔ ได้ระบุไว้ว่า ข้อมูลข่าวสารลับที่คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ได้วินิจฉัยให้เปิดเผย ให้ถือว่าข้อมูลข่าวสารนั้นถูกยกเลิกชั้นความลับแล้ว เว้นแต่มีการฟ้องคดีต่อศาล และศาลมีคำสั่งโดยคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น ทำให้มองได้ว่าหน่วยงานฟ้องศาลได้ใช่หรือไม่ เมื่อศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาแล้ว จึงชัดเจนว่าฟ้องไม่ได้ แต่ในระเบียบข้อ ๒๔ ดังกล่าวยังเป็นปัญหา

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า ตามมาตรา ๒๘ ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีอำนาจหน้าที่อย่างไร อยู่ในขอบข่ายของกฎหมายทั้ง ๗ ข้อ หรือไม่ ถ้าไม่อยู่ในขอบข่ายนี้ เป็นเรื่องที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการไม่มีอำนาจที่จะลงโทษหรือไม่ลงโทษทางวินัย แต่มีหน้าที่ทำรายงาน เช่น ในข้อ ๕ กำหนดให้จัดทำรายงานเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ หรือพิจารณาดำเนินการต่อไป

นายธีรชัย ณ นคร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ชี้แจงว่า ประเด็นนี้อยู่ในขอบข่ายอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งมีอำนาจเสนอเรื่องถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม หรือผ่านทางคณะรัฐมนตรี ไม่ใช่อำนาจสั่งลงโทษทางวินัย ประเด็นเพิ่มเติมคือ มติเดิมให้ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจัดการเรื่องนี้ เมื่อเวลาผ่านมาระยะเวลาหนึ่ง การจะตัดสินใจต่อไปต้องนำเรื่องเดิมมาพิจารณาด้วย ที่ผ่านมาประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการไม่ได้ดำเนินการต่อมา มีการตัดสินใจของศาลปกครองที่ชัดเจนแล้ว สมควรต้องกลับมาพิจารณาใหม่ ถ้าเรื่องนี้ควรดำเนินการตามขั้นตอน ตามมติคณะรัฐมนตรีที่ออกมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๒ ก็ต้องทำเรื่องเสนอไปตามขั้นตอนว่า ควรจะพิจารณาเรื่องนี้ให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี ปี ๒๕๔๒ ส่วนกระทรวงคมนาคมจะตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัยหรือไม่ ต้องรายงานต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (นายเฉลิมชัย รัตนจันท) ให้ข้อสังเกตว่า ในทางปฏิบัติพื้นฐานของกฎหมายอันดับแรกคือ ให้อำนาจส่วนราชการนั้นในการใช้ดุลพินิจในการเปิดเผย

หรือไม่เปิดเผย กฎหมายเปิดช่องให้ชี้แจงเหตุผล ในขั้นแรกใช้เหตุผลที่จะไม่เปิดเผย แต่เมื่อชั้นที่คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ได้วินิจฉัยแล้วว่าควรเปิดเผย ก็ต้องปฏิบัติตาม แต่ในข้อเท็จจริงหน่วยงาน ก็มีเหตุผลของตน

นายกิตติศักดิ์ ประกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นหลังจากเรื่ององค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงินถูกอุทธรณ์ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้วินิจฉัยสั่งให้องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงินเปิดเผยข้อมูล แต่องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงินไม่เปิดเผย จึงเรียกองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงินเข้าชี้แจง ซึ่งไม่สามารถชี้แจงให้ชัดเจนได้ ต้องเรียกผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายขององค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงินมาชี้แจง ในที่สุด คณะกรรมการฯ ลงมติเป็นเอกฉันท์ว่า องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงินจงใจฝ่าฝืนกฎหมาย ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สามารถเสนอเรื่องถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง แจ้งผลการพิจารณาว่า องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงินมีมติจงใจฝ่าฝืนกฎหมาย พร้อมทั้งมีมติสำรองว่าถ้ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังไม่ดำเนินการต่อไป ให้ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีหนังสือถึงคณะรัฐมนตรีว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจงใจฝ่าฝืนกฎหมายและหากไม่มีการดำเนินการอย่างใดอีก ต้องส่งหนังสือถึงรัฐสภาในนามของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการว่า รัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีจงใจฝ่าฝืนกฎหมายในเรื่องกฎหมายข้อมูลข่าวสาร ถือเป็นจอบหน้าที่ดินั้น ในกรณีการรถไฟแห่งประเทศไทยควรถือปฏิบัติเช่นเดียวกัน

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า เจตนารมณ์ของกฎหมายและแนวทางปฏิบัติที่ควรจะเป็นนั้น ถ้ามีความชัดเจนอยู่แล้วตามมติคณะรัฐมนตรี เป็นเรื่องที่พึงปฏิบัติ จึงเห็นควรนำผลสรุปดังกล่าว เสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการต่อไป และเพื่อให้เกิดความชัดเจนในแนวปฏิบัติดังกล่าว ให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ประชาสัมพันธ์เรื่องนี้ ให้เกิดความชัดเจนแก่หน่วยงานของรัฐโดยทั่วไป เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไปด้วย

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (นางจริยา เขียมวิจิตร) ให้ความเห็นว่า เมื่อการรถไฟแห่งประเทศไทยไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารผ่านไปแล้ว ๗ วัน คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ทำอะไรหรือไม่ ถ้าไม่ได้เตือนปล่อยให้ไปฟ้องศาลปกครองซึ่งหน่วยงานอาจคิดว่ามีสิทธิที่จะใช้สิทธิทางศาลปกครอง แต่ถ้าคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้เตือนแล้วเมื่อผ่านไป ๗ วัน หรือ ๑๕ วันว่าต้องทำตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร หน่วยงานทั้งหลายต้องปฏิบัติตาม แต่กรณีนี้ การรถไฟแห่งประเทศไทยได้แย้งไม่ปฏิบัติตาม และภายหลังศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งให้การรถไฟแห่งประเทศไทยเปิดเผยข้อมูลซึ่งการรถไฟแห่งประเทศไทยได้ปฏิบัติตามแล้ว ถ้าที่ประชุมมีมติรวบรวมเรื่องเสนอ

รัฐมนตรีว่าการคมนาคมเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป เพราะการรถไฟแห่งประเทศไทยไม่ปฏิบัติตาม
ก็จะขอสงวนสิทธิไม่เห็นด้วยในการลงมติ เพราะเห็นว่าเป็นความเห็นโดยสุจริตใจว่า การรถไฟแห่งประเทศไทย
มีสิทธิที่จะฟ้องศาลปกครองโดยสุจริต

มติ ที่ประชุมมีมติดังนี้

๑. ให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สรุปร
ข้อเท็จจริงกรณีการรถไฟแห่งประเทศไทยฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี โดยให้กระทรวงคมนาคม
พิจารณาดำเนินการกับการรถไฟแห่งประเทศไทยต่อไป

๒. ให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สรุปร
ข้อเท็จจริงเรื่องนี้ รวมทั้งมติคณะรัฐมนตรีที่กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ให้ชัดเจน และประชาสัมพันธ์ให้
หน่วยงานต่างๆ ได้รับทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ทั้งนี้ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอสงวนสิทธิในการ
ลงมติเรื่องนี้

๕.๒ เรื่องการปิดกั้นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในอินเทอร์เน็ต

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ใน
การประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐
ได้มีการเสนอเรื่องการปิดกั้นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในอินเทอร์เน็ตขึ้นพิจารณา ซึ่งที่ประชุมได้มีมติให้
ฝ่ายเลขานุการฯ เชิญผู้แทนจากกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้าชี้แจงข้อเท็จจริงในการ
ประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๐ ซึ่งผล
ของการประชุมดังกล่าว คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้มีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อ
ศึกษาปัญหานี้โดยเฉพาะ และเนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้รับเอกสาร
ร้องเรียน ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๐ ของกลุ่มเสรีภาพต่อการเซ็นเซอร์แห่งประเทศไทยถึงประธาน
กรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ผ่านอาจารย์กิตติศักดิ์ ปรกดี ซึ่งมีผู้ลงชื่อจำนวน ๒๕๗ ราย และมีองค์กร
เอกชนอีก ๔๕ องค์กรจาก ๑๕ ประเทศ ขอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการสอบสวนเรื่องนี้
อย่างละเอียด เพราะผู้ร้องได้ขอข้อมูลจากกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตั้งแต่วันที่ ๕
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ แต่ไม่ได้รับคำตอบ ซึ่งเรื่องร้องเรียนกรณีดังกล่าวต้องเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการ
พิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน แต่เนื่องจากเรื่องนี้ เป็นเรื่องเฉพาะซึ่งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร
ของราชการได้มีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาการปิดกั้นข้อมูลข่าวสารในอินเทอร์เน็ต ซึ่งมี
นายกรรชิต มาลัยวงศ์ เป็นประธาน จึงเห็นสมควรส่งเรื่องนี้เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการชุดนี้ด้วย

มติ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณาเรื่อง
การปิดกั้นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในอินเทอร์เน็ตพิจารณา

๕.๓ การประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ครั้งที่ ๑

ประธาน ฯ นัดประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ครั้งที่ ๑
ในวันจันทร์ที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เวลา ๑๓.๐๐ น.

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๔๐ น.

นายนคร เสรีรักษ์
ผู้จดยางานการประชุม